

**ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, κ. PHILIPPE MAYSTADT,
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΟΔΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΩΝ
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ, 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2002**

Κύριοι Διοικητές,

Έχω την ευχαρίστηση να σας καλωσορίσω στην ετήσια σύνοδο του Συμβουλίου των Διοικητών της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Θα αρχίσω την ομιλία μου παρουσιάζοντας με συντομία τα κύρια στοιχεία της δραστηριότητας της Τράπεζας κατά το 2001 και, στη συνέχεια, θα αναφερθώ σε δύο κεντρικούς άξονες του Στρατηγικού Πλαισίου, που υποστηρίζουν την πρόταση για αύξηση κεφαλαίου: τις προτεραιότητες και τις βασικές αρχές που πρέπει να τηρούνται.

I. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 2001

Όπως σας είχα αναφέρει πέρυσι, η διαρκώς μεγαλύτερη εστίαση της Τράπεζας στις σημαντικότερες από τις βασικές της δραστηριότητες είχε ως αποτέλεσμα το μετριασμό του ρυθμού αύξησης των χορηγήσεων της, οι οποίες ανήλθαν σε 36,8 δισεκατομμύρια ευρώ το 2001 (έναντι 36 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2000). Από το ποσό αυτό, 31,2 δισεκατομμύρια ευρώ χορηγήθηκαν στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 5,6 δισεκατομμύρια ευρώ εκτός Ένωσης.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Τράπεζα διατήρησε πολύ υψηλά επίπεδα δραστηριότητας όσον αφορά την κύρια αποστολή της, δηλαδή την προαγωγή της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πράγματι, τα 70% των ατομικών δανείων αφορούσαν επενδύσεις σε περιοχές περιφερειακής ανάπτυξης (73% το 2000), αλλά με σημαντική αύξηση των χορηγήσεων στις περιοχές του Στόχου 1, οι οποίες αντιπροσώπευαν το 56% των ατομικών δανείων (50% το 2000).

Σημαντική πρόοδος σημειώθηκε στην εφαρμογή της Πρωτοβουλίας «Καινοτομία 2000» («i2i»), στο πλαίσιο της οποίας υπεγράφησαν το 2001 δάνεια ύψους 5 δισεκατομμυρίων ευρώ, γεγονός που δημιουργεί ευνοϊκές προϋποθέσεις για την επίτευξη του στόχου των 12-15 δισεκατομμυρίων ευρώ μέχρι το τέλος του 2003. Ιδιαίτερα αξιοσημείωτες το 2001 ήταν οι δραστηριότητες στους τομείς της έρευνας και ανάπτυξης και του ανθρώπινου κεφαλαίου (υγεία και παιδεία), καθώς και οι πρώτες χρηματοδοτήσεις της Τράπεζας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «i2i στον οπτικοακουστικό τομέα».

Οι χρηματοδοτήσεις επενδύσεων για την προστασία του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος συνεχίστηκαν με έντονο ρυθμό. Τα ατομικά δάνεια στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 5,9 δισεκατομμύρια ευρώ ή στο 29% του συνόλου (ενώ, επιπλέον, από

συνολικά δάνεια χορηγήθηκαν πιστώσεις των οποίων το ύψος υπολογίζεται σε 2 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου). Τα δάνεια αυτά, αν και δεν έφθασαν στο επίπεδο του περασμένου έτους, παραμένουν μέσα στο πλαίσιο του 25-35% των ατομικών δανείων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχει τεθεί ως στόχος.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΚΤΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Όσον αφορά τη δραστηριότητα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώθηκε ελαφρά επιβράδυνση των χρηματοδοτήσεων στις υπό ένταξη χώρες, όπου οι υπογραφές δανείων ανήλθαν συνολικά σε 2,7 δισεκατομμύρια ευρώ. Η επιβράδυνση αυτή οφείλεται εν μέρει σε πολιτικές αλλαγές σε ορισμένες χώρες, αλλά επίσης σε οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές, που είχαν ως στόχο τη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και, σε μερικές περιπτώσεις, του εξωτερικού δανεισμού, στην πορεία προς την ένταξη. Η δραστηριότητα της Τράπεζας συγκεντρώθηκε σε έργα υποδομής (μεταφορές, τηλεπικοινωνίες και περιβάλλον), ενώ χορηγήσαμε επίσης τα πρώτα δάνεια στους τομείς της υγείας και της παιδείας.

Στην περιοχή της Μεσογείου οι χορηγήσεις της ΕΤΕπ αυξήθηκαν εκ νέου το 2001, σε 1,4 δισεκατομμύρια ευρώ, και αφορούσαν κατά σημαντικό μέρος έργα υποδομής, με ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος (34% του συνόλου των χρηματοδοτήσεων). Οι χορηγήσεις στα κράτη ΑΚΕ και στη Νότια Αφρική (670 εκατομμύρια ευρώ) καθώς και στα Βαλκάνια (319 εκατομμύρια ευρώ) σημείωσαν επίσης σημαντική άνοδο, ενώ οι χορηγήσεις στην Ασία και στη Λατινική Αμερική παρέμειναν σταθερές στα 543 εκατομμύρια ευρώ.

ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ

Το 2001 η Τράπεζα άντλησε από τις αγορές 32,3 δισεκατομμύρια ευρώ (ποσό που αντιπροσωπεύει αύξηση κατά 11% έναντι του 2000), μέσω 148 εκδόσεων δανείων σε 13 νομίσματα. Το μερίδιο των τριών κύριων νομισμάτων (ευρώ, λίρα στερλίνα και δολάριο ΗΠΑ) επί του συνολικού δανεισμού αυξήθηκε στο 94% του συνόλου. Σύμφωνα με τις προσδοκίες μας και χάρη σε ευνοϊκές συνθήκες της αγοράς, οι εκδόσεις δανείων της Τράπεζας σε δολάρια ΗΠΑ αυξήθηκαν σημαντικά, ανερχόμενες στο 40% του συνολικού δανεισμού πριν από τις πράξεις ανταλλαγής. Η αύξηση αυτή, μαζί με τη αύξηση του δανεισμού σε ευρώ, αντιστάθμισε τη μείωση των εκδόσεων της Τράπεζας σε λίρες στερλίνες. Σε όλα τα κύρια νομίσματα, στόχος μας ήταν να δημιουργήσουμε μεγάλες εκδόσεις αναφοράς δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη ρευστότητα και στις ηλεκτρονικές συναλλαγές.

Για την τόνωση της ανάπτυξης των κεφαλαιαγορών στις υπό ένταξη χώρες, η Τράπεζα αύξησε το δανεισμό της στις χώρες αυτές κατά 50% σε σχέση με το 2000, εκδίδοντας εννέα ομολογιακά δάνεια σε κορόνες Τσεχίας, φόριντ Ουγγαρίας και ζλότου Πολωνίας.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Το σύνολο του ισολογισμού ανήλθε σε 209,4 δισεκατομμύρια ευρώ στο τέλος της χρήσης 2001, σημειώνοντας αύξηση κατά 9,6% έναντι του 2000, ύστερα από τη μεταφορά των πράξεων ανταλλαγής στα εκτός ισολογισμού στοιχεία. Το συνολικό υπόλοιπο χορηγηθέντων δανείων και εγγυήσεων ανήλθε σε 223,3 δισεκατομμύρια ευρώ, έναντι ανώτατου ορίου 250 δισεκατομμυρίων ευρώ που επιτρέπει το Καταστατικό.

Το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα ανήλθε σε 1 456 εκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιπροσωπεύει αύξηση κατά 8,25% έναντι του 2000 και απόδοση ιδίων κεφαλαίων 6,25%. Αυτή η αύξηση του λειτουργικού πλεονάσματος μπορεί να αποδοθεί στο καθαρό περιθώριο επιτοκίου μεταξύ χορηγήσεων και δανεισμού – κύριο παράγοντα που επηρεάζει τα καθαρά τραπεζικά έσοδα –, το οποίο αντιστάθμισε την πτώση των εσόδων από τη διαχείριση των ρευστών διαθεσίμων, που επήλθε λόγω της πτωτικής τάσης των επιτοκίων σε όλα τα κύρια νομίσματα στη διάρκεια του έτους.

II. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Όπως είχε συμφωνηθεί κατά την τελευταία σύνοδο του Συμβουλίου των Διοικητών, στην ημερήσια διάταξη της παρούσας συνόδου περιλαμβάνεται μία πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου για αύξηση του κεφαλαίου, μαζί με μία έκθεση στην οποία παρουσιάζονται συνοπτικά οι στρατηγικές συζητήσεις που διεξήχθησαν με το Διοικητικό Συμβούλιο.

Πριν αναφερθώ στην αύξηση κεφαλαίου αυτή καθαυτή, θα ήθελα να υπογραμμίσω τις πέντε επιχειρησιακές προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Τράπεζας για την περίοδο 2002-2004.

Πρώτον, κύρια στρατηγική προτεραιότητα της Τράπεζας παραμένει η περιφερειακή ανάπτυξη. Ήδη είχαμε ως στόχο οι σχετικές χορηγήσεις να ανέρχονται τουλάχιστον στο 70% των ατομικών δανείων στις ενισχυόμενες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εφέτος θέσαμε ένα επιπλέον στόχο, που είναι να διαθέτουμε το 50% των συνολικών μας δανείων σε ενισχυόμενες περιοχές. Η στενή συνεργασία με την Επιτροπή, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των συνεργιών μεταξύ δανείων και ενισχύσεων από δημοσιονομικούς πόρους, θα εξακολουθήσει να είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη αυτών των στόχων. Αυτό υλοποιήθηκε πέρυσι μέσω συγχρηματοδοτήσεων για έργα σε περιφέρειες της Ιταλίας εντασσόμενα σε Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, καθώς και με τη συνεργασία μεταξύ των δύο οργάνων για τον καθορισμό δεικτών επιδόσεων των έργων.

Δεύτερον, η εφαρμογή της Πρωτοβουλίας «Καινοτομία 2000» («i2i») πρέπει να συνεχιστεί με ταχύ ρυθμό. Στόχος μας είναι να επιτύχουμε ισόρροπη πρόοδο σε όλους τους τομείς με βάση, κυρίως, συμφωνίες ενισχυμένης συνεργασίας με την Επιτροπή στον τομέα της έρευνας και στον οπτικοακουστικό τομέα. Προσπάθειες καταβάλλονται επίσης για την επίτευξη εποικοδομητικής συνεργασίας με την Επιτροπή όσον αφορά τα δίκτυα τεχνολογίας των πληροφοριών και της επικοινωνίας, ώστε να διασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή συμβολή από την Τράπεζα, σύμφωνα με την κοινοτική πολιτική, σε ένα τομέα που βρίσκεται σήμερα υπό πίεση.

Τρίτον, η προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος παραμένει προτεραιότητα. Η Τράπεζα προέβη σε επανεξέταση της δανειοδοτικής πολιτικής της, η οποία οδήγησε στη δημοσίευση μίας νέας διακήρυξης περιβαλλοντικής πολιτικής καθώς και μελετών σχετικά με τις κλιματικές αλλαγές και την αειφόρο ανάπτυξη. Η επανεξέταση αυτή συνοδεύτηκε επίσης από την απόφαση της Διευθύνουσας Επιτροπής να δημιουργήσει μία νέα περιβαλλοντική δομή, με κύριο στόχο την ενίσχυση των περιβαλλοντικών πτυχών κατά την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων και την παροχή στοιχείων για περαιτέρω ανάπτυξη της πολιτικής στον τομέα αυτό.

Τέταρτον, η προετοιμασία των υποψηφίων χωρών για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθεί να συγκεντρώνει όλη την προσοχή μας. Ύστερα από παρουσίαση, στο Διοικητικό Συμβούλιο, μίας ανάλυσης της μεσοπρόθεσμης χρηματοδοτικής στρατηγικής μας στις χώρες αυτές, οι δανειοδοτικοί στόχοι αναβαθμίστηκαν κατά τις συζητήσεις για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, μέτρο που συνάδει απόλυτα με την απόφαση να δοθούν επαρκή περιθώρια για τις δραστηριότητες στις χώρες αυτές μέσω του περιορισμού της δραστηριότητας στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Τράπεζα προετοιμάζεται επίσης ενεργά σε ό,τι αφορά τις θεσμικές πτυχές της διεύρυνσης.

Τέλος, στις χώρες εταίρους θα υποστηρίξουμε την εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής παροχής αναπτυξιακής βοήθειας και συνεργασίας, στο πλαίσιο των διαφόρων χρηματοδοτικών εντολών που έχει αναθέσει στην Τράπεζα το Συμβούλιο. Σημαντική πρόοδος έχει σημειωθεί στην εφαρμογή του Επενδυτικού Μέσου, στο πλαίσιο της Σύμβασης της Κοτονού. Ωστόσο, θα ήθελα να ζητήσω την ενεργό υποστήριξή σας για την ταχεία επικύρωση της σύμβασης αυτής από τα εθνικά κοινοβούλια.

Είναι σαφές ότι, μαζί με τις προτεραιότητες αυτές, οι οποίες αντικατοπτρίζουν την καταστατική αποστολή της Τράπεζας και τις σχετικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και οποιεσδήποτε επιπρόσθετες εντολές ανατεθούν στην Τράπεζα από τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια.

Ως προς αυτό, θα ήθελα να επιστήσω την προσοχή σας σε τρία θέματα που περιλαμβάνονται στα συμπεράσματα του πρόσφατου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης.

Πρώτον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρέτισε τα μέτρα που έλαβε η Τράπεζα ύστερα από το Συμβούλιο της Γάνδης: τη θέσπιση μίας Πρωτοβουλίας Επιτάχυνσης των Χρηματοδοτήσεων, που έχει ως στόχο την επιτάχυνση της χρηματοδότησης επενδύσεων σε ορισμένους τομείς (μεταφορές, περιβάλλον, τουρισμό και τομείς της Πρωτοβουλίας i2i), αφενός μέσω της προσωρινής αύξησης του ανώτατου ορίου χρηματοδοτικής συμμετοχής της ΕΤΕπ από 50% σε 75% του επενδυτικού κόστους και, αφετέρου, μέσω της ταχύτερης κινητοποίησης νέων χρηματοδοτικών μέσων, και ιδίως του Μηχανισμού Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης και των διευκολύνσεων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

Δεύτερον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε την Τράπεζα, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξεύρουν το ταχύτερο δυνατόν λύσεις για την πλήρη εφαρμογή των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Γκέτεμποργκ σχετικά με την Περιβαλλοντική Εταιρική Σχέση της Βόρειας Διάστασης. Προς το σκοπό αυτό, είχα μία συνάντηση με τον Πρωθυπουργό της Ρωσίας και ελπίζω ότι θα εξευρεθεί λύση, που θα είναι αποδεκτή τόσο για τους Ρώσους όσο και για τους μετόχους της Τράπεζας.

Τρίτον, το Συμβούλιο ενέκρινε την απόφαση του έκτακτου Συμβουλίου ECOFIN για δημιουργία ενός ενισχυμένου Ευρωμεσογειακού Επενδυτικού Φορέα στους κόλπους της ΕΤΕπ, στο πλαίσιο της Ευρωμεσογειακής Εταιρικής Σχέσης, ο οποίος θα συμπεριλαμβάνει την ανάληψη των ακόλουθων δεσμεύσεων:

- δημιουργία ενός Εποπτικού Συμβουλίου του Φορέα, στο οποίο θα συμμετέχουν οι δικαιούχοι χώρες,
- δημιουργία ενός ειδικού επενδυτικού ταμείου, που θα μπορεί να λαμβάνει εθελοντικές εισφορές από τα κράτη μέλη,
- ανάπτυξη και ενίσχυση της παροχής τεχνικής βοήθειας, και

- ανάπτυξη των δραστηριοτήτων, με ιδιαίτερη έμφαση στον ιδιωτικό τομέα.

Πρόκειται για φιλόδοξο εγχείρημα και στόχος μας είναι να τεθεί ο φορέας σε λειτουργία το αργότερο στο τέλος του έτους. Όπως είχε την ευκαιρία να ανακοινώσει ο Αντιπρόεδρος Francis Mayer στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή την περασμένη εβδομάδα, οι σχετικές εργασίες έχουν ήδη προχωρήσει. Αλλά θα ήθελα να υπογραμμίσω ιδιαίτερα την ανάγκη πολύ στενής συνεργασίας με την Επιτροπή, το Συμβούλιο ECOFIN και τις δικαιούχους χώρες, προκειμένου να τεθεί ταχέως σε λειτουργία ο φορέας αυτός.

III. ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ

Ύστερα από αυτή τη συνοπτική περιγραφή των επιχειρησιακών μας προτεραιοτήτων, θα ήθελα να παρουσιάσω τέσσερις βασικές αρχές, οι οποίες ήδη διέπουν την δραστηριότητά μας, αλλά πρέπει διαρκώς να αναπτύσσονται και να ενισχύονται στο μέλλον.

Πρώτη αρχή είναι η επικουρικότητα ή, με άλλα λόγια, η μεγιστοποίηση της προστιθέμενης αξίας των παρεμβάσεων της Τράπεζας. Η αρχή αυτή περιέχεται στο Στρατηγικό Πλαίσιο που ενέκρινε το Συμβούλιο των Διοικητών και στα Επιχειρησιακά Προγράμματα που ενέκρινε το Διοικητικό Συμβούλιο. Γνωρίζω ότι πρόκειται για ένα θέμα στο οποίο δίδετε ιδιαίτερη σημασία, ιδίως όσον αφορά τις δανειοδοτήσεις προς μεγάλες εταιρείες και τα συνολικά δάνεια της Τράπεζας.

Όσον αφορά τις δανειοδοτήσεις προς μεγάλες εταιρείες, η δραστηριότητα αυτή επανεξετάστηκε πρόσφατα από το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο κατέληξε σε συμφωνία σχετικά με τα ακόλουθα: επιβεβαίωση των κανόνων όσον αφορά το ανώτατο ποσοστό των χρηματοδοτήσεων εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, και υιοθέτηση μίας περισσότερο εστιασμένης και επιλεκτικής προσέγγισης, μέσω της στόχευσης επενδυτικών σχεδίων που πραγματοποιούνται σε ενισχυόμενες περιοχές και σχεδίων που έχουν στρατηγικό καινοτόμο χαρακτήρα ενώ ταυτόχρονα ανταποκρίνονται στις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κυρίως σχεδίων της Πρωτοβουλίας «Καινοτομία 2000»). Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε επίσης την υποβολή, πριν από το τέλος του έτους, προτάσεων σχετικά με τις εταιρείες μικρότερου μεγέθους. Επιπλέον, στο τέλος του περασμένου έτους, η Διευθύνουσα Επιτροπή έλαβε αποφάσεις για τη θέσπιση νέων ορίων και νέας πολιτικής τιμολόγησης όσον αφορά τα εταιρικά δάνεια «μονού κινδύνου». Οι συνέπειες αυτών των μέτρων θα είναι η μείωση των δανειοδοτήσεων της Τράπεζας προς μεγάλες εταιρείες, οι οποίες ανήλθαν σε 8,1 δισεκατομμύρια ευρώ το 2001. Φρονώ ότι μπορούμε να αναλάβουμε τη δέσμευση για μείωση αυτής της τάξης, εξυπακουμένου ότι η μείωση αυτή δεν θα επηρεάσει τα επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται στις ενισχυόμενες περιοχές, δεδομένου ότι το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ήδη αποφασίσει ότι οι επενδύσεις αυτές πρέπει να εξακολουθήσουν να αποτελούν προτεραιότητα.

Πριν από τη διεύρυνση οι Διοικητές θα πρέπει να επανεξετάσουν την κατάσταση, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των νέων κρατών μελών, αλλά και φροντίζοντας παράλληλα να μην επηρεαστεί η σχετική θέση των «παλαιών» ενισχυόμενων περιοχών.

Όσον αφορά τα συνολικά δάνεια, θα ήθελα να σας υπενθυμίσω ότι αποτελούν το μόνο πρακτικό μέσο για την υποστήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των έργων υποδομής μικρής κλίμακας, σε πλήρη συνεργασία με τον τραπεζικό τομέα. Η δραστηριότητα αυτή επανεξετάζεται σε τακτική βάση από το Διοικητικό Συμβούλιο και οι

προσπάθειές μας για αύξηση του αριθμού των ενδιάμεσων φορέων, ανάπτυξη περισσότερο εξειδικευμένων συνολικών δανείων και ενίσχυση της διαφάνειας, προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη για τους τελικούς αποδέκτες, έχουν αρχίσει να δίδουν απτά αποτελέσματα. Το Διοικητικό Συμβούλιο συμφώνησε ότι πρέπει να συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας με βάση αυτούς τους κατευθυντήριους άξονες.

Δεύτερη αρχή, είναι η διαχείριση και ο έλεγχος των κινδύνων με ορθό και αποτελεσματικό τρόπο. Πρόκειται για ένα τομέα που δεν επιδέχεται καμία ανεκτικότητα και στον οποίο η διαρκής εξέλιξη, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές αλλά και με τους ισχύοντες κανονισμούς, έχει καίρια σημασία.

Όπως είχα υποσχεθεί πέρυσι, σας διαβιβάστηκαν δύο εκθέσεις, εκ των οποίων η πρώτη περιγράφει το πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων στην Τράπεζα και η δεύτερη την εξέλιξη των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων «μονής υπογραφής» προς τράπεζες και εταιρείες. Μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι η Διευθύνουσα Επιτροπή, το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ελεγκτική Επιτροπή, ανάλογα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, επιβλέπουν εκ του σύνεγγυς τον τομέα της διαχείρισης κινδύνων. Πριν από την επόμενη σύνοδο του Συμβουλίου των Διοικητών, τον Ιούνιο 2003, θα σας υποβληθεί νέα έκθεση σχετικά με το θέμα αυτό.

Η Διευθύνουσα Επιτροπή προτίθεται να διατηρήσει τη συνετή πολιτική της Τράπεζας έναντι των κινδύνων. Αυτό δεν σημαίνει ότι η Τράπεζα δεν πρέπει να αναλαμβάνει κανένα κίνδυνο – αυτό θα ήταν αντίθετο στις επιθυμίες που έχετε εκφράσει στο παρελθόν και θα αντέβαινε επίσης στην αρχή της μεγιστοποίησης της προστιθέμενης αξίας –, αλλά σημαίνει ωστόσο ότι οι κίνδυνοι που αναλαμβάνει η Τράπεζα πρέπει να αξιολογούνται ορθά και να υπάγονται σε αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης κινδύνων, τα οποία επιτρέπουν κατάλληλη πληροφόρηση και δράση σε περίπτωση εμφάνισης προβλημάτων. Αναπόσπαστο τμήμα αυτής της πολιτικής είναι η πολιτική μας όσον αφορά την τιμολόγηση των δανείων μας, η οποία αναθεωρείται επίσης σε τακτική βάση, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται επαρκώς η σύσταση προβλέψεων ανάλογων με τους κινδύνους που ενέχουν οι χρηματοδοτικές και χρηματοοικονομικές μας δραστηριότητες.

Η πολιτική αυτή είχε σαφώς θετικά αποτελέσματα για την Τράπεζα, όπως αποδεικνύεται από τη μέχρι στιγμής εμπειρία αλλά και από την επιβεβαίωση, που περιέχεται στην ανάλυση του Διοικητικού Συμβουλίου, ότι ο συντελεστής κεφαλαιακής επάρκειας, εάν εφαρμοζόταν στην Τράπεζα, θα ήταν πολύ ανώτερος από τον αντίστοιχο συντελεστή των ιδιωτικών πιστωτικών ιδρυμάτων με την υψηλότερη πιστοληπτική ικανότητα. Αλλά πρέπει να επαναλάβω ότι δεν επιτρέπεται καμία ανεκτικότητα και η Τράπεζα θα εξακολουθήσει στο μέλλον να βελτιώνει τους ελέγχους, τα συστήματα και τις διαδικασίες διαχείρισης των κινδύνων της.

Τρίτη αρχή είναι η διαφάνεια. Είχα ήδη την ευκαιρία, σε προηγούμενες συνεδριάσεις, να σας μιλήσω για τη δράση μας όσον αφορά τη διαφάνεια.

Την κύρια ευθύνη την έχουμε απέναντί σας, δεδομένου ότι αντιπροσωπεύετε τους μετόχους μας, και πιστεύω ότι η τακτική συμμετοχή του Προέδρου της ΕΤΕπ στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου ECOFIN συμβάλλει στη βελτίωση της επικοινωνίας και της πληροφόρησης σχετικά με τις δραστηριότητες της Τράπεζας, σύμφωνα με τις επιθυμίες που έχουν εκφράσει οι μέτοχοί της στο υψηλότερο επίπεδο.

Έχουμε επίσης αναπτύξει στενότερο διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μέσω της συμμετοχής μας όχι μόνο στις συνεδριάσεις επιμέρους κοινοβουλευτικών επιτροπών, αλλά και στη σύνοδο ολομέλειας κατά την οποία εξετάζεται η έκθεση σχετικά

με τις δραστηριότητες της Τράπεζας. Ο διάλογος αυτός επιτρέπει στην Τράπεζα να παρουσιάζει λεπτομερέστερα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τις δραστηριότητές της, αλλά και να κατανοεί καλύτερα τις προτεραιότητες του Κοινοβουλίου όσον αφορά τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η διαφάνεια έναντι της κοινωνίας των πολιτών ενισχύθηκε, κυρίως μέσω της ανάπτυξης στενότερων δεσμών με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, της οποίας ο ρόλος, ως συνδέσμου μεταξύ των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της κοινωνίας των πολιτών, ενισχύθηκε. Όπως είχα αναφέρει πέρυσι, συνεχίσαμε το διάλογο με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, μέσω της συμμετοχής μας σε συνεδριάσεις και της διοργάνωσης στρογγυλών τραπεζών, στις οποίες παρίστανται μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Αυτή ήταν μία πολύτιμη εμπειρία, που μας επέτρεψε να απαντήσουμε σε ερωτήματα και κριτικές, αλλά και να ακούσουμε ενδιαφέρουσες και, σε μερικές περιπτώσεις, εποικοδομητικές παρατηρήσεις. Επιπλέον, η Τράπεζα δημοσιεύει πλέον στις σελίδες της στο Διαδίκτυο τις επιχειρησιακές της στρατηγικές (συγκεκριμένα, το Επιχειρησιακό της Πρόγραμμα) και τις πολιτικές της σε διάφορους τομείς (ειδικότερα, όσον αφορά το περιβάλλον, την αειφόρο ανάπτυξη και τις κλιματικές αλλαγές). Επιπλέον, 253 επενδυτικά σχέδια εμφανίστηκαν στον κατάλογο των υπό χρηματοδότηση σχεδίων, κατά το πρώτο έτος ύπαρξής του.

Αυτή η «εξωτερική» διαφάνεια πρέπει να συμπληρώνεται από μία «εσωτερική» διαφάνεια. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται ειδικότερα, όπως σας έχει ήδη αναφερθεί, η ανάπτυξη του Balanced Scorecard, το οποίο προβλέπεται να τεθεί σε λειτουργία εφέτος, με σκοπό τη βελτίωση της εφαρμογής των πολιτικών και της επικοινωνίας στο εσωτερικό της Τράπεζας.

Τέταρτη αρχή είναι η οικονομική αυτάρκεια. Η Τράπεζα πρέπει να είναι ικανή να δημιουργεί επαρκή πλεονάσματα, ώστε να συσσωρεύει αποθέματα (για τη χρηματοδότηση των μελλοντικών αυξήσεων κεφαλαίου ή την υποστήριξη νέων πρωτοβουλιών που αποφασίζουν οι μέτοχοί της) και να σχηματίζει προβλέψεις (για την επαρκή κάλυψη των κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές της). Αυτό είναι απαραίτητο για να διασφαλιστεί ότι στο μέλλον δεν θα γίνουν κλήσεις προς τους μετόχους της Τράπεζας για εισφορές κεφαλαίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, προκειμένου να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα θα είναι σε θέση να υποστηρίξει νέες πρωτοβουλίες, πρότεινε τη διάθεση 750 εκατομμυρίων ευρώ, από το πλεόνασμα του 2001, σε ένα νέο αποθεματικό, το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί, ανάλογα με μελλοντική απόφαση του Συμβουλίου των Διοικητών, για δραστηριότητες επιχειρηματικού κεφαλαίου ή για πράξεις στο πλαίσιο του Μηχανισμού Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης ή για οποιοδήποτε άλλο αρμόζοντα σκοπό (συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης ποσών στο Συμπληρωματικό αποθεματικό). Δεν σας ζητείται, σήμερα, να λάβετε απόφαση σχετικά με τη χρήση αυτού του αποθεματικού.

IV. ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές που πρέπει να τηρούνται καθώς και τις κύριες προτεραιότητές μας για το μέλλον, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε μία σειρά από σενάρια αναφοράς όσον αφορά τη χρηματοδοτική δραστηριότητα. Τα σενάρια αυτά δεν πρέπει να θεωρηθούν ως στόχοι, αλλά ως παραδείγματα πιθανής διάρθρωσης της χρηματοδοτικής δραστηριότητας με βάση τα μεγέθη του πιο πρόσφατου Επιχειρησιακού Προγράμματος. Ειδικότερα, η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των χορηγήσεων της

Τράπεζας στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιουργεί επιπρόσθετα περιθώρια για αύξηση των χορηγήσεων εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως στις υπό ένταξη χώρες και στην περιοχή της Μεσογείου για την εφαρμογή των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης.

Δεδομένου ότι το 2003 το υπόλοιπο χορηγήσεων θα φθάσει στο ανώτατο όριο που επιτρέπει το Καταστατικό, το Διοικητικό Συμβούλιο σας υπέβαλε μία πρόταση για αύξηση του κεφαλαίου, η οποία θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- η αύξηση του κεφαλαίου θα αρχίσει να ισχύει από την 1^η Ιανουαρίου 2003,
- το αναληφθέν κεφάλαιο θα αυξηθεί κατά 50% σε 150 δισεκατομμύρια ευρώ
- το ποσοστό του καταβεβλημένου κεφαλαίου θα μειωθεί από 6% σε 5%,
- η αύξηση του κεφαλαίου θα χρηματοδοτηθεί μέσω της μετατροπής του Συμπληρωματικού αποθεματικού,
- η αύξηση του κεφαλαίου θα πρέπει να καλύψει τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες της Τράπεζας για τουλάχιστον πέντε έτη, με την επιφύλαξη αναθεώρησης εάν αποφασίσετε την ανάθεση νέων καθηκόντων στην Τράπεζα.

Τρία σημαντικά θέματα συζητήθηκαν αναλυτικά από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Πρώτον, η ανάγκη διασφάλισης ότι η αύξηση κεφαλαίου θα επαρκέσει τουλάχιστον για μία πενταετία. Επιπλέον των συζητήσεων για το ετήσιο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και την έγκρισή του, αναπόσπαστο τμήμα της πρότασης για αύξηση του κεφαλαίου είναι η υποβολή, στο μέσο της περιόδου, επίσημης έκθεσης στο Συμβούλιο των Διοικήτων, σχετικά με την εφαρμογή της στρατηγικής.

Δεύτερον, το γεγονός ότι το τακτικό αποθεματικό, το οποίο πρέπει να ανέρχεται στο 10% του αναληφθέντος κεφαλαίου, δεν θα έχει συμπληρωθεί την ημερομηνία έναρξης ισχύος της αύξησης κεφαλαίου. Οι νομικές υπηρεσίες της Τράπεζας επιβεβαίωσαν ότι το Καταστατικό δεν θέτει κανένα σχετικό περιορισμό και, άλλωστε, η κατάσταση αυτή έχει προϋπάρξει. Δεν θα έχει, επίσης, καμία επίπτωση όσον αφορά τη φερεγγυότητα της Τράπεζας. Ωστόσο, στο κείμενο της πρότασης υπογραμμίζεται ότι πρέπει να δοθεί απόλυτη προτεραιότητα στην ανασύσταση του τακτικού αποθεματικού ύστερα από την αύξηση κεφαλαίου.

Τέλος, ένα θέμα που αποτέλεσε το αντικείμενο επιπρόσθετων συζητήσεων μετά την τελευταία συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου και το οποίο αφορά τις δανειοδοτήσεις προς μεγάλες εταιρείες που διαθέτουν ευχερή πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές.

Θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, στην έκθεσή του σχετικά με την αύξηση κεφαλαίου που απεστάλη στους Διοικητές, ενέκρινε ήδη σαφώς τη θέση ότι η περιφερειακή ανάπτυξη είναι και θα παραμείνει ο κύριος στόχος των χρηματοδοτήσεων της Τράπεζας και ότι θα αναπτυχθεί μία περισσότερο εστιασμένη και επιλεκτική προσέγγιση ώστε να μειωθούν οι χρηματοδοτήσεις της Τράπεζας προς μεγάλες εταιρείες στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι διασαφηνίσεις που περιείχαν οι δύο επιστολές μου προς εσάς την περασμένη εβδομάδα, τονίζουν αυτά τα σημεία, και στην επιστολή μου της 31ης Μαΐου είχα προσθέσει ότι θα χρειαστεί επανεξέταση της απόφασης του Συμβουλίου των Διοικήτων πριν από τη διεύρυνση. Η επανεξέταση αυτή θα διασφαλίσει – και θα ήθελα αυτό να καταγραφεί στα πρακτικά – ότι θα υπάρξει ίση μεταχείριση μεταξύ των σημερινών ενισχυόμενων περιοχών της Ένωσης και των νέων κρατών μελών.

Ως εκ τούτου, είμαι σε θέση να σας διαβεβαιώσω ότι η εστίαση των χρηματοδοτήσεων θα επιτρέψει στην Τράπεζα να ανταποκριθεί στους προβληματισμούς σας και να σας ζητήσω να εγκρίνετε την πρόταση για αύξηση κεφαλαίου, στην οποία ενσωματώνεται το κείμενό μου που κυκλοφόρησε την 31η Μαΐου 2002.